

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Vladika a sudcov JUDr. Jozefa Kolcuna a JUDr. Oľgy Trnkovej, v právnej veci žalobkyne : **Ing. E. N.**, bývajúca v B., zastúpená JUDr. J. V., advokátom v B., proti žalovanému : **S., Š.**, zastúpený JUDr. I. O., advokátom vo Z., **o určenie neplatnosti výpovede**, vedenej na Okresnom súde Žiar nad Hronom pod sp. zn. 4 C 107/2007, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 24. septembra 2008 sp. zn. 17 Co 201/2008

t a k t o :

Dovolanie **z a m i e t a .**

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni trovy dovolacieho konania v sume 54,93 € do troch dní do rúk alebo na účet JUDr. J. V..

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Žiar nad Hronom rozsudkom z 27. augusta 2007 č.k. 4 C 107/2007-82 návrh žalobkyne, ktorým sa domáhala určiť, že výpoveď zo dňa 26.1.2007 je neplatná zamietol. Žalobkyni uložil zaplatiť žalovanému trovy konania.

Na odvolanie žalobkyne Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením z 23. januára 2008 č.k. 17 Co 258/2007-118 rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Uložil prvostupňovému súdu zistiť, či existuje písomné rozhodnutie zamestnávateľa alebo

príslušného orgánu (kto tým „príslušným orgánom“ je) o zmene jeho úloh, technického vybavenia, o znížení stavu zamestnancov s cieľom zvýšiť efektívnosť práce, alebo o iných organizačných zmenách. Následne, ak existencia rozhodnutia bude preukázaná, je potrebné skúmať príčinnú súvislosť medzi rozhodnutím zamestnávateľa alebo príslušného orgánu v nadväznosti na listinu založenú na č.l. 31 spisu (návrh novej zástupkyne pre teoretické vyučovanie na doplnenie úväzku pre žalobkyňu) a uzavretú dohodu o zmene pracovnej zmluvy z 1.2.2007 (č.l. 43 spisu).

Okresný súd Žiar nad Hronom v poradí druhým rozsudkom z 28. apríla 2008 č.k. 4 C 107/2007-169 návrh žalobkyne, ktorým sa domáhala určiť, že výpoveď zo dňa 26.1.2007 je neplatná zamietol. Uložil žalobkyni zaplatiť žalovanému trovy konania. V odôvodnení rozhodnutia prvostupňový súd uviedol, že dňa 25. januára 2007 na mimoriadnej gremiálnej porade žalovaného bola prejednaná informácia o návrhu žalovanej na organizačné zmeny z dôvodu realizovania racionalizácie v oblasti pedagogických zamestnancov školy a domova mládeže. Z uvedeného je zrejmé, že žalovaný prijal rozhodnutie o organizačnej zmene, a to zníženie stavu pracovníkov predtým, než bol rozviazaný pracovný pomer so žalobkyňou. Žalovaný preukázal, že rozviazanie pracovného pomeru prejednal s odborovou organizáciou 25.1.2007, a túto skutočnosť potvrdil aj J. Z., člen výboru odborovej organizácie. Žalovaný ďalej preukázal, že nemá možnosť žalobkyňu ďalej zamestnávať vzhľadom na racionalizačné opatrenia, preto mal za to, že výpoveď je platná aj z hmotnoprávných podmienok. Žalobkyňa odmietla prevziať písomnú výpoveď a preto v zmysle § 38 ods. 4 Zákonníka práce považuje účinky doručenia písomnej výpovede aj vtedy, ak zamestnávateľ odmietne prijatie písomnosti. Z doplneného dokazovania mal za preukázané, že pri rozviazaní pracovného pomeru výpoveďou zo dňa 26.1.2007 vo vzťahu k žalobkyni boli dodržané všetky zákonné ustanovenia Zákonníka práce.

Na základe odvolania žalobkyne Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom z 24. septembra 2008 č.k. 17 Co 201/2008-238 nepripustil zmenu návrhu, rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým bol zamietnutý návrh žalobkyne na určenie neplatnosti výpovede z 26.1.2007 zmenil tak, že určil, že výpoveď daná žalobkyni žalovaným podľa § 63 ods. 1 písm. b/ Zákonníka práce dňa 26.1.2007 je neplatná. Zaviazal žalovaného zaplatiť žalobkyni trovy konania. Taktiež uložil žalovanému zaplatiť na účet Okresného súdu Žiar nad Hronom súdny poplatok. V odôvodnení odvolací súd uviedol, že zmenil rozsudok súdu prvého stupňa a určil, že výpoveď zamestnávateľa z 26.1.2007 daná žalobkyni podľa § 63 ods. 1 písm. b/

Zákonníka práce je neplatná, pretože tejto výpovedi nepredchádzalo rozhodnutie zamestnávateľa o organizačnej zmene. Výpovedný dôvod podľa § 63 ods. 1 písm. b/ Zákonníka práce nebol daný (neexistoval). Stotožňuje sa s názorom okresného súdu, že rozhodnutie o organizačnej zmene nie je právnym úkonom, ktorého platnosť by mohol súd preskúmať, a že výber zamestnanca, ktorý je nadbytočný, je na zamestnávateľovi, ale v súdnej veci chýbalo absolútne rozhodnutie zamestnávateľa o organizačnej zmene ako hmotnoprávny predpoklad právneho úkonu – výpovede zamestnávateľa podľa § 63 ods. 1 písm. b/ Zákonníka práce.

Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením z 18. novembra 2008 č.k. 17 Co 201/2008-252 opravil rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 17 Co 201/2008-238 zo dňa 24. septembra 2008 vo výroku o uloženej povinnosti žalovanému nahradiť žalobkyni trovy konania vo výške 28 347,-- Sk tak, že žalovaný je povinný uhradiť žalobkyni trovy konania vo výške 29 811,-- Sk na účet jej právneho zástupca JUDr. J. V. do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 17 Co 201/2008-238 zo dňa 24. septembra 2008 v odôvodnení na strane 10 v poslednom odseku, na strane 12 v druhom odseku opravil tak, že správna suma prisúdených trov konania žalobkyni je namiesto 28 347,-- Sk suma 29 811,-- Sk. Rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 17 Co 201/2008-238 zo dňa 24. septembra 2008 na strane 11 v časti, kde sa náhrada za stratu času stráveného cestou advokáta zo sídla advokátskej kancelárie na Okresný súd Žiar nad Hronom vyčíslila sumou 4 636,-- Sk opravil tak, že náhrada za stratu času stráveného cestou advokáta z Banskej Bystrice do Žiaru nad Hronom patrí vo výške 6 100,-- Sk. Opravné uznesenie odôvodnil odvolací súd chybou v počítaní, ktorá vznikla pri sčítaní náhrady za stratu času stráveného cestou zo sídla advokátskej kancelárie do Žiaru nad Hronom advokátom žalobkyne. Občiansky súdny poriadok umožňuje v § 164, aby súd kedykoľvek aj bez návrhu opravil v rozsudku chyby v písaní a počítaní, ako aj iné zrejmé nesprávnosti.

Proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok okresného súdu podal dovolanie žalovaný, ktorého prípustnosť odôvodňoval ustanovením § 238 ods. 1 O.s.p., a dôvodnosť ustanovením § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p., teda že konanie je postihnuté inou vadou, ako aj § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p., že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Nesúhlasil s tvrdením odvolacieho súdu, že výpovedný dôvod podľa § 63 ods. 1 písm. b/ Zákonníka práce nebol daný, ani s tvrdením, že výpovedi nepredchádzalo rozhodnutie zamestnávateľa o organizačnej zmene. V konaní totižto nebolo sporné, že dňa

25.1.2007 na mimoriadnej gremiálnej porade žalovaného bola prejednaná informácia o návrhu na organizačné zmeny z dôvodu realizovania racionalizácie v oblasti pedagogických zamestnancov školy a domov mládeže. Mal za to, že žalobkyni bola daná riadna výpoveď, pričom boli dodržané všetky hmotnoprávne podmienky na danie výpovede. V samotnej výpovedi zo dňa 26.1.2007 je presne skutkovo vymedzený dôvod výpovede. Jedná sa o skutočnosť, že žalobkyňa sa stala nadbytočná vzhľadom na písomné rozhodnutie zamestnávateľa ako aj príslušného orgánu o zmene jeho úloh, technického vybavenia, o znížení stavu zamestnancov – s cieľom zvýšiť efektívnosť práce, alebo o iných organizačných zmenách. Nemôže sa teda stotožniť s dôvodmi odvolania žalobkyne, že výpovedný dôvod nebol vyjadrený skutkovo a nezameniteľným spôsobom. Navrhol, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Žalobkyňa vo svojom vyjadrení navrhla dovolanie žalovaného zamietnuť a priznať jej trovy dovolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), ktorý je zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 238 ods. 1 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) a dospel k záveru, že dovolanie nie je dôvodné.

V zmysle § 241 ods. 2 O.s.p. môže byť dovolanie podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatórne (§ 242 ods. 1 O.s.p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tiež tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Dovolacie dôvody pritom neposudzuje len podľa toho, ako ich dovolateľ označil, ale podľa obsahu tohto opravného prostriedku.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 druhá veta O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., zaoberal sa dovolací súd predovšetkým otázkou, či konanie v tejto veci nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/

O.s.p. (t.j., či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, nedostatku spôsobilosti účastníka byť účastníkom konania, nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad nedostatku návrhu na začatie konania tam, kde konanie sa mohlo začať len na takýto návrh, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať, alebo prípad rozhodovania vylúčeným sudcom či súdom nesprávne obsadeným). Dovolateľ žiadnu z týchto väd nenamietal a jej existencia nevyšla v dovolacom konaní najavo.

Inou vadou konania, na ktorú musí dovolací súd prihliadnuť aj vtedy, ak nie je v dovolaní namietaná, je procesná vada, ktorá na rozdiel od väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Jej dôsledkom je vecná nesprávnosť, ktorej základom je porušenie procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v občianskom súdnom konaní. Dovolateľ namietal, že konanie je postihnuté inou vadou konania v zmysle ustanovenia § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p., ktorú však nekonkretizoval, jej existencia však nevyšla v dovolacom konaní najavo.

Dovolateľ namietal, že zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Posúdiť, či je napadnutý rozsudok odvolacieho súdu so zreteľom na uplatnený dovolací dôvod (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), obsahovo konkretizovanému dovolacími námietkami správny (§ 243b ods. 1 O.s.p.), znamená v danom prípade preskúmať opodstatnenosť odvolacím súdom vysloveného právneho názoru, že výpoveď zamestnávateľa z 26. januára 2007 daná žalobkyni podľa § 63 ods. 1 písm. b/ Zákonníka práce je neplatná, pretože tejto výpovedi nepredchádzalo rozhodnutie zamestnávateľa o organizačnej zmene ako hmotnoprávny predpoklad právneho úkonu – výpovede zamestnávateľa podľa § 63 ods. 1 písm. b/ Zákonníka práce.

Zákonník práce umožňuje zamestnávateľovi v § 63 ods. 1 písm. b/ dať zamestnancovi výpoveď z dôvodu, že sa zamestnanec stane nadbytočný vzhľadom na písomné rozhodnutie zamestnávateľa alebo príslušného orgánu o zmene jeho úloh, technického vybavenia, o znížení stavu zamestnancov, s cieľom zvýšiť efektívnosť práce alebo o iných organizačných zmenách. Písomné rozhodnutie zamestnávateľa alebo príslušného orgánu o zmene jeho úloh technického vybavenia, o znížení stavu zamestnancov s cieľom zvýšiť efektívnosť práce alebo o iných organizačných zmenách musí existovať a takéto rozhodnutie musí predchádzať výpovedi danej zamestnávateľom zamestnancovi z dôvodu organizačných zmien, pretože by inak nebol naplnený výpovedný dôvod. Tento výpovedný dôvod môže použiť zamestnávateľ voči zamestnancovi len ak nemá pre neho ani inú vhodnú prácu v mieste dohodnutom ako miesto výkonu práce alebo zamestnanec nie je ochotný prejsť na inú pre neho vhodnú prácu, ktorú mu zamestnávateľ ponúkol v mieste, ktoré bolo dohodnuté ako miesto výkonu práce. Ponuka vhodného zamestnania podľa § 63 ods. 2 Zákonníka práce a prerokovanie výpovede so zástupcami zamestnancov taktiež musí výpovedi predchádzať.

Dovolací súd sa stotožňuje so skutkovými ako aj právnymi závermi odvolacieho súdu, že k 26.1.2007 nebolo rozhodnuté zamestnávateľom o organizačnej zmene spočívajúcej v znížení stavu pedagogických zamestnancov, keď takéto rozhodnutie o organizačnej zmene nebolo predložené zamestnávateľom spolu s vyjadrením k žalobe, výpoveď riaditeľky školy Ing. A. B. uskutočnená na Okresnom súde Žiar nad Hronom dňa 11.7.2007 túto skutočnosť len potvrdila tým, že po obdržaní príkazného listu z Úradu Banskobystrického samosprávneho kraja na racionalizáciu pedagogických a nepedagogických zamestnancov dňa 26.1.2007 doručila Ing. N. výpoveď, pričom sa nezmienila o žiadnom rozhodnutí o organizačnej zmene prijatom štatutárnym zástupcom. Ďalšou skutočnosťou preukazujúcou tento záver je odpoveď Ing. B. na otázku odvolacieho súdu, že „rozhodnutie o organizačnej zmene osobitne vypracované nebolo, rozhodnutím je len to, čo je uvedené v zápisnici o gremiálnej porade“, ako aj vyjadrenie právneho zástupcu žalovaného na odvolacom pojednávaní dňa 23.1.2008, že rozhodnutie o organizačnej zmene – znížení stavu zamestnancov s cieľom zvýšiť efektívnosť práce bolo prijaté na gremiálnej porade dňa 25.1.2007, hoci zo zápisnice z tejto gremiálnej porady prijatie takéhoto rozhodnutia nevyplýva. V zápisnici je konštatované len to, že riaditeľka informovala o návrhu na prijatie organizačnej zmeny. Žalovaným predložené rozhodnutie o organizačnej zmene z 25.1.2007 (č.l. 129 spisu) bolo vyhotovené dodatočne, čo je zrejme z časovej následnosti úkonov žalovaného, keď rozhodnutie o organizačnej zmene predkladal žalovaný len po tom, ako dovolací súd v uznesení

z 23. januára 2008 uviedol, že príkazný list odboru vzdelávania ľudských zdrojov Úradu Banskobystrického samosprávneho kraja nespĺňa náležitosti rozhodnutia o organizačnej zmene a uložil okresnému súdu skúmať, či existuje písomné rozhodnutie zamestnávateľa alebo iného príslušného orgánu o organizačnej zmene. Tomu, že rozhodnutie o organizačnej zmene bolo vyhotovené dodatočne, nasvedčujú aj ďalšie skutočnosti, že nie je opatrené žiadnym znakom Spisového poriadku, z ktorého by bolo možné zistiť, kedy bolo rozhodnutie vydané, hoci podľa článku X. bod X. Organizačného poriadku sa musí pri manipulácii s písomnosťami postupovať podľa Spisového poriadku S. Všetky ostatné písomnosti sú opatrené registračným číslom (príkazné listy doručené z Úradu BBSK, oznámenia adresované žalobkyni o tom, kde sa má počas výpovednej doby zdržiavať, ale aj plná moc na zastupovanie v súdnom konaní pre advokáta). Taktiež vo vyjadrení k žalobe bolo právnym zástupcom žalovaného uvedené, že výpoveď žalobkyni bola daná v nadväznosti na príkazný list zriaďovateľa školy nie v súvislosti s rozhodnutím školy o organizačnej zmene. Správne teda právne posúdil odvolací súd výpoveď zamestnávateľa z 26.1.2007 danú žalobkyni podľa § 63 ods. 1 písm. b/ Zákonníka práce za neplatnú, keď tejto výpovedi nepredchádzalo rozhodnutie zamestnávateľa o organizačnej zmene ako hmotnoprávny predpoklad právneho úkonu – výpovede zamestnávateľa podľa § 63 ods. 1 písm. b/ Zákonníka práce.

Z uvedeného vyplýva, že rozsudok odvolacieho súdu bol z hľadiska uplatnených dovolacích dôvodov správny, pretože nebolo zistené (ani dovolateľom tvrdené), že by rozsudok odvolacieho súdu bol postihnutý vadou uvedenou v § 237 O.s.p., či tzv. inou vadou konania v zmysle ustanovenia § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p., ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dovolanie žalovaného podľa § 243b ods. 1 O.s.p. zamietol.

V dovolacom konaní úspešnej žalobkyni vzniklo právo na náhradu trov konania proti žalovanému, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Úspešný účastník v dovolacom konaní podal návrh na uloženie povinnosti nahradiť mu trovy tohto konania (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 151 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd mu priznal náhradu, ktorá spočíva v odmene advokáta za právnu službu, ktorú poskytol žalobkyni vypracovaním vyjadrenia z 11. decembra 2008 k dovolaniu žalovaného (§ 14 ods. 1 písm. c/ vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb). Sadzbu tarifnej odmeny určil podľa § 11 ods. 1 tejto

vyhlášky vo výške 1 465,-- Sk, čo s náhradou výdavkov za miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné vo výške 1/100 výpočtového základu (§ 1 ods. 3 a § 16 ods. 3 tejto vyhlášky), t.j. 190,-- Sk, predstavuje spolu 1 655,-- Sk, čo je v prepočte na euro 54,93 €.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 29. júna 2010

JUDr. Martin Vladik, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová